

Jaarbericht Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Samen veilig in 2024

Beste inwoners en bezoekers van Zuid-Limburg, 2024 ligt al even achter ons en graag wil ik via dit jaarbericht samen met jullie terugblikken op een bewogen jaar. Het was een jaar waarin we als Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor belangrijke uitdagingen stonden, maar waarin we ook veerkracht toonden en samen verder bouwden aan de veiligheid en weerbaarheid van onze prachtige regio.

Voorwoord

Een wereld in verandering

De wereld leek afgelopen jaar nóg meer in brand te staan, met geopolitieke spanningen, oorlogen en de steeds zichtbaardere gevolgen van klimaatverandering. Deze ontwikkelingen raken ons werk en ons dagelijks leven, en vragen om veerkracht en samenwerking. Het afgelopen jaar hebben we ons hierop gericht: niet alleen door te reageren op acute situaties, maar ook door vooruit te kijken en ons voor te bereiden op (langdurige) crises.

Vorbereiding op langdurige crises

Het was een jaar waarin we ons intensief hebben voorbereid op complexe en langdurige crisissituaties. We hebben geoefend, geleerd en samen met onze partners scenario's ontwikkeld om beter voorbereid te zijn op bijvoorbeeld hoogwater, langdurige energiestoringen of andere crises die ons dagelijks leven kunnen ontwrichten. Deze inspanningen zijn essentieel en we zetten deze voort in 2025. Want alleen door samen te werken en ons continu te blijven ontwikkelen, kunnen we Zuid-Limburg weerbaar maken tegen de uitdagingen van morgen.

Het jaar 2024

Vluchtelingen

In 2024 bood Veiligheidsregio Zuid-Limburg op een aantal locaties, verspreid over onze regio, crisisnoodopvang (CNO). Verderop in dit jaarbericht vertellen we daar graag meer over, maar ik licht er hier twee uit. In Ubachsberg (gemeente Voerendaal) is een CNO opgebouwd voor 300 personen, terwijl in Simpelveld voor een tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) voor 300 asielzoekers werd gezorgd. Hoewel lokale kernen soms moeten wennen aan de nieuwe situatie, worden de vluchtelingen meer en meer omarmd en sommigen van hen nemen inmiddels zelfs deel aan het verenigingsleven. Dit zijn slechts twee voorbeelden van opvanglocaties; daarbovenop vangen we in Zuid-Limburg honderden Oekraïense ontheemden op.

Lees verder op de volgende pagina

“Alleen door samen te werken en ons continu te blijven ontwikkelen, kunnen we Zuid-Limburg weerbaar maken tegen de uitdagingen van morgen.”

Behoud van de WAS-palen

Een belangrijk 'gevecht' afgelopen jaar was het behoud van het Waarschuings- en Alarmeringssysteem (WAS). Dit systeem, met de vertrouwde sirenes die in noodsituaties worden ingezet, blijft voorlopig een cruciale rol spelen in het waarschuwen van onze inwoners. In geval van een noodsituatie kan dit systeem drie tot zesmaal zo snel ingezet worden als een NL-alert.

Samen bouwen aan veerkracht

Het thema 'veerkracht' stond dit jaar centraal in ons werk. Veerkracht is niet alleen iets wat je individueel opbouwt, maar ook iets wat we samen doen. Het vraagt om échte gesprekken, ruimte voor begrip en samenwerking, ook in tijden van onenigheid. In onze organisatie, maar ook daarbuiten, hebben we ons dit jaar ingespannen om polarisatie te verminderen en verbinding te zoeken. Dit blijft ook in 2025 een belangrijk streven.

Ik wil graag afsluiten met een dankwoord. Aan alle inwoners van Zuid-Limburg: bedankt voor jullie betrokkenheid en vertrouwen in ons in 2024 én de toekomst. En aan mijn collega's, die dag en nacht klaarstaan: jullie toewijding inspireert en motiveert ons allemaal.

Met vriendelijke groet,

Léon Houben
Directeur Veiligheidsregio Zuid-Limburg/
Commandant brandweer

Hoofdstuk 1

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Samen veilig.

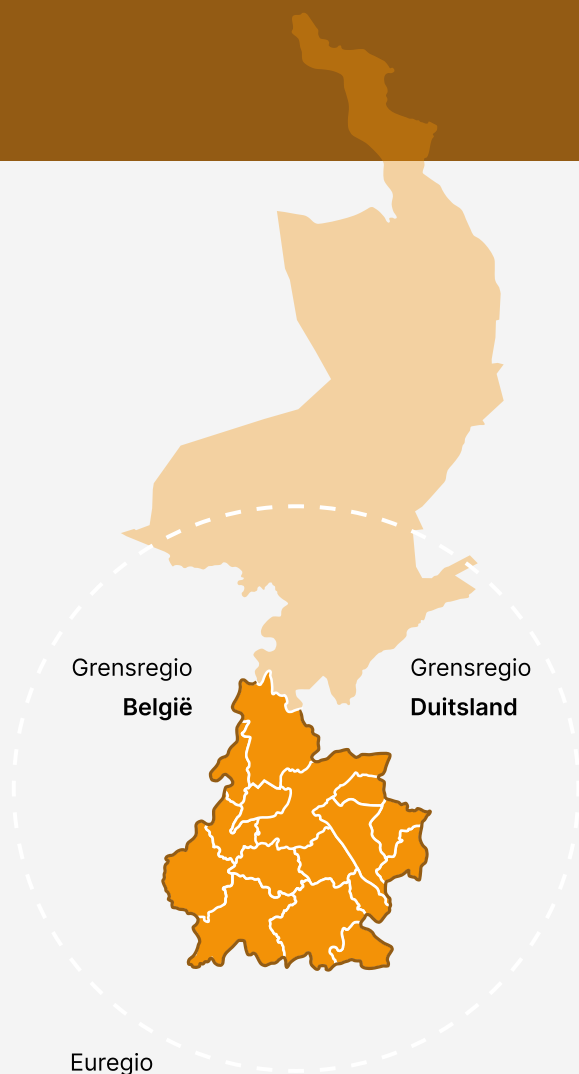

Zuid-Limburg zo veilig mogelijk maken voor jou als inwoner en bezoeker. Dat is waar Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor staat. Samen bereiden we ons voor op risico's in onze regio, geven we advies en informatie, en zorgen we dat we klaarstaan om hulp te bieden als dat nodig is.

Veiligheidsregio Zuid-Limburg is één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. Hierin werken 16 gemeenten samen met de brandweer, politie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Brandweer Zuid-Limburg en de GHOR maken direct onderdeel uit van onze organisatie.

Onze partners zijn onder andere:

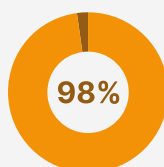
Provincie Limburg, Chemelot, ProRail, inwoners, Waterschap Limburg, WML, Rode Kruis, Openbaar Ministerie, Rijkswaterstaat, Defensie en andere veiligheidsregio's.

Onze regio

16 Gemeenten

Circa **600,000** inwoners

Zuid-Limburg grenst voor **98%** aan het buitenland (Duitsland en België).

Organisatiestructuur

Veiligheidsregio Zuid-Limburg bestaat uit drie organisatorische clusters

Crisisbeheersing & Rampenbestrijding

Brandweezorg

Bedrijfsvoering*

Totaal **758** medewerkers

* Hieronder vallen de volgende afdelingen: Personeel & Ontwikkeling – Facilites – ICT – Bureau Bestuurs- en Directieondersteuning – Financiën & Inkoop.

Financieel

Baten

Gemeenten **€ 54.860.000**

BDuR **€ 8.921.000**

Overige baten **€ 58.113.000**

*waarvan **€ 50.139.000**
kosten Oekraïne en CNO

Lasten

Brandweezorg inclusief Bedrijfsvoering

€ 110.546.000

*waarvan **€ 50.139.000**

kosten Oekraïne en CNO

C&R inclusief GHOR **€ 7.254.000**

Hoofdstuk 2

Uitgelicht

In het voorjaar van 2024 trad ons vernieuwde crisisplan in werking. Dit plan is gemaakt om nog beter voorbereid te zijn op verschillende soorten crisissituaties. In ons crisisplan staat precies hoe wij werken tijdens een crisis of ramp. Wie doet wat? Welke afspraken zijn er? En wie is waarvoor verantwoordelijk? We hebben dit plan samen gemaakt met onze partners, zoals andere veiligheidsregio's en EMRIC (Euregio Maas-Rijn Incidentbestrijding en Crisisbeheersing).

In het nieuwe crisisplan is er meer aandacht voor de nafase. Een crisis stopt namelijk niet na de eerste hulp. Daarna komt de zogeheten 'nafase'. In deze fase zorgen we dat alles zo snel mogelijk weer normaal wordt. Bijvoorbeeld door hulp te bieden aan getroffen en te zorgen voor herstel van de omgeving. We starten al met de voorbereidingen voor deze fase tijdens de crisis zelf.

Daarnaast wordt er in het plan gekeken naar de aanpak van langdurige crises. Sommige crises duren lang, zoals bij een pandemie. Daarom hebben

we een nieuwe aanpak ontwikkeld. En we hebben gekeken naar manieren hoe we dreigende situaties beter kunnen indelen en sneller de juiste actie kunnen ondernemen.

In ons vernieuwde plan hebben we twee nieuwe kernwaarden:

- Zelfredzaamheid van de burger: Mensen ondersteunen om zichzelf en elkaar te helpen tijdens een crisis.
- Vitaliteit en weerbaarheid: Zorgen voor een sterke en gezonde crisisorganisatie.

GHOR onderdeel van Veiligheidsregio Zuid-Limburg

In 2024 startten we met de uitgebreide voorbereidingen en vanaf 1 januari 2025 hoort de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) bij Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Voorheen maakte de GHOR deel uit van GGD Zuid Limburg. De GHOR speelt een belangrijke rol bij grote ongelukken en rampen. Ze zorgen dat de medische hulpdiensten goed samenwerken. Denk aan ambulances, ziekenhuizen en huisartsen. Zo vormen ze samen één sterke keten van hulpverlening. De GHOR is ook het aanspreekpunt voor bestuurders en andere hulpdiensten tijdens een crisis.

Als er geen ramp of crisis is, werkt de GHOR aan een goede voorbereiding. Dit doen ze door te adviseren en te informeren. Ze maken plannen, oefenen procedures en zorgen dat alles klaar is voor het geval er iets gebeurt. De GHOR houdt zich vooral bezig met situaties waarbij extra zorg nodig is, zoals bij een crisis. Dit past goed bij het werk van Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De GHOR werkte al vanuit het Meld- en Coördinatie Centrum (MCC) in Maastricht. Hier zit ook onze afdeling Crisisbeheersing & Rampenbestrijding. We hebben de overstap samen met alle betrokken partijen goed voorbereid in 2024.

In het voorjaar wilde de overheid het Waarschuwings- en Alarmerings Systeem (WAS), oftewel het luchtalarm dat je elke eerste maandag van de maand hoort, afschaffen. Het plan was om alleen nog NL-Alert te gebruiken, omdat het onderhoud van de sirenes duur is. Veiligheidsregio Zuid-Limburg deed naar aanleiding daarvan een proef: hoe snel waarschuwt een luchtalarm vergeleken met NL-Alert?

Wat bleek? Het luchtalarm is drie tot zes keer sneller. Die snelheid is belangrijk. In noodsituaties telt elke seconde. Daarom pleit Veiligheidsregio Zuid-Limburg, samen met andere veiligheidsregio's, voor het houden van de sirenes. We vinden het heel belangrijk, zeker in gebieden met extra veiligheidsrisico's, zoals rond chemisch industrieterrein Chemelot. Het luchtalarm en NL-Alert kunnen elkaar goed aanvullen.

Daarnaast zijn er voor Zuid-Limburg nog extra redenen om het luchtalarm te houden.

- We grenzen voor 98% (220 kilometer) aan het buitenland. In de grensregio zijn mensen vaak verbonden met een buitenlands netwerk en ontvangen dan niet automatisch een NL-Alert op hun telefoon. Hiervoor moeten zij de speciale NL-Alert App gebruiken.
- In onze vergrijsde regio is er bovendien een grote groep, voornamelijk ouderen, die niet beschikt over een mobiele telefoon en dus ook geen NL-Alert kan ontvangen.

Inmiddels is duidelijk geworden dat plannen om het luchtalarm te stoppen, met twee jaar zijn uitgesteld. Dit komt onder andere door onze inspanningen en een motie in de Tweede Kamer. Er wordt nu gekeken hoe mensen in de buurt van plekken met een verhoogd risico goed kunnen worden gewaarschuwd, en hoe we ons voorbereiden op nieuwe dreigingen, zoals militaire aanvallen. Ook op het gebied van alarmeren. De komende tijd wordt onderzocht wat dit betekent voor de toekomst van het luchtalarm.

Zo bereiden wij ons voor op een nieuwe langdurige crisis

De afgelopen jaren hebben we veel geleerd van de coronapandemie en de opvang van vluchtelingen. Dat waren langdurige crises die maanden, soms zelfs jaren duurden. Daardoor weten we nu beter wat er nodig is om zulke situaties aan te pakken.

Ook in de toekomst kan er weer een langdurige crisis komen. We weten niet precies wanneer, hoe groot die zal zijn of waar het over gaat. Toch denken we dat we onze organisatie op zo'n manier kunnen inrichten, dat we een nieuwe langdurige crisis zo goed mogelijk kunnen bestrijden.

Afgelopen jaar heeft een speciale werkgroep nagedacht over belangrijke vragen, zoals:

- Hoe herkennen we een langdurige crisis?
- Wanneer is het tijd om een speciale organisatie in te richten?
- Hoe zorgen we dat medewerkers in zo'n situatie mentaal en fysiek gezond blijven?

Deze vragen hebben we beantwoord en er ligt nu een helder plan met oplossingen. Er is bijvoorbeeld een duidelijke organisatiestructuur opgesteld die we meteen kunnen gebruiken bij een langdurige crisis. Zo staan we klaar om ook in de toekomst het verschil te maken.

Verbeteringen in ons crisiscommunicatiesysteem

Tijdens een crisis is het belangrijk dat inwoners snel en duidelijk worden geïnformeerd. Daarom werken ongeveer negentig communicatie-experts van Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de Zuid-Limburgse gemeenten samen in een speciaal rooster, het piketsysteem.

In 2023 hebben we gekeken hoe dit systeem nog beter en toekomstbestendig kon worden. De verbeteringen zijn in 2024 doorgevoerd. Zo hebben we het team van piketmedewerkers uitgebreid, zodat er altijd genoeg mensen beschikbaar zijn. Ook zijn bij alle gemeenten lokale communicatieadviseurs opgeleid om hun burgemeester nog beter te kunnen bijstaan tijdens grote incidenten en crises. Met deze aanpassingen zorgen we ervoor dat we klaar staan als het nodig is!

Brandweerrisico's per gemeente in kaart gebracht

We hebben het afgelopen jaar hard gewerkt om brandweerrisico's op lokaal niveau in kaart te brengen. Dit is belangrijk, want als we weten wat er in een gebied kan gebeuren en hoe groot de impact kan zijn, kunnen we beter bepalen waar de brandweer zich op moet richten. Denk aan inzetplannen en de verdeling van mensen en materieel.

Op provinciaal niveau doen we dit al, maar nu zijn we gestart met een nieuwe stap: risico's bekijken per gemeente, en zelfs per wijk. Zo wordt duidelijk welke risico's er lokaal zijn en wat we samen – gemeente en brandweer – kunnen doen om die risico's te verkleinen of de gevolgen te beperken.

De gemeente Heerlen was als eerste aan de beurt. Het brandweerrisicoprofiel voor Heerlen is inmiddels klaar en overhandigd aan de burgemeester. De komende jaren pakken we dit voor alle gemeenten in Zuid-Limburg op.

De sirene gaat. Hoe blijf je eigenlijk veilig binnen?

Weet jij wat je moet doen als buiten het sirenealarm gaat? Ga dan naar binnen, sluit ramen en deuren, zet de mechanische ventilatie uit en volg de berichtgeving op L1 Radio. Elke eerste maandag van de maand testen we die sirene. En bij basisschool De Driesprong in Geleen werd dat moment in oktober aangegrepen om de binnenblijfprotocollen te testen. Het was voor het eerst dat een dergelijke oefening bij een Limburgse basisschool werd gehouden. Want hoewel de boodschap heel simpel lijkt, komt er toch heel wat bij kijken. Wie doet wat? Weet je hoe de ventilatie uitgezet kan worden? Wat communiceer je als school naar leerlingen, ouders en medewerkers? Van de oefening maakten we video-opnamen die gebruikt kunnen worden om andere (onderwijs) instellingen te helpen bij het opstellen van een goed binnenblijfprotocol. De school bleek de zaakjes overigens goed voor elkaar te hebben!

Duurzame stap vooruit: Brandweer Zuid-Limburg gebruikt nu accugereedschap

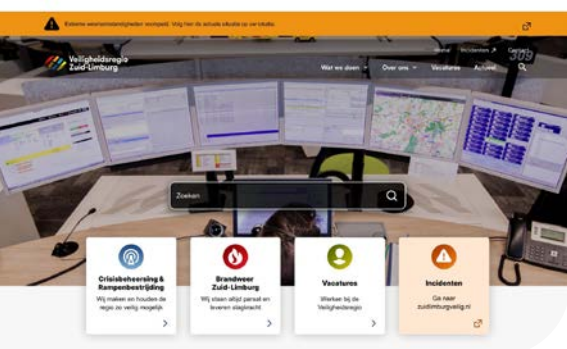
Vanaf begin 2024 zijn alle 34 tankautospuiten (ons basis-brandweervoertuig) van Brandweer Zuid-Limburg uitgerust met accugereedschap. Dit betekent dat we afscheid nemen van het oudere gereedschap met verbrandingsmotoren. Waarom deze overstap? Het nieuwe accugereedschap is niet alleen milieuvriendelijker, maar ook makkelijker in gebruik. Of het nu gaat om mensen redden bij een ongeluk of hulp bieden in andere noodsituaties, ons werk wordt hierdoor efficiënter. Daarnaast bespaart het op de lange termijn ook kosten. Onze collega's van de kazerne Sittard West zorgen ervoor dat het gereedschap altijd in topconditie is. Ze zijn speciaal gecertificeerd voor het onderhoud. Ze doen dat in nauw contact met kazerne Brunssum, waar het materiaal op de brandweerauto's wordt ingebouwd. Met deze verandering laten we zien dat we klaar zijn voor een duurzame toekomst!

Een primeur: brandweer nu ook op de waterscooter!

Sinds 2024 hebben wij als eerste brandweerkorps in Nederland een eigen waterscooter. Hiermee kunnen we snel en veilig in actie komen bij ongevallen op de Maas bij Maastricht. De waterscooter zorgt ervoor dat we sneller ter plaatse zijn én dat het redden van drenkelingen veiliger is voor onze brandweermensen. De collega's van kazerne Maastricht-Noord zijn speciaal opgeleid om de waterscooter te besturen en reddingsacties uit te voeren. Een mooie stap vooruit voor de veiligheid op het water!

Nieuwe website en app: altijd op de hoogte

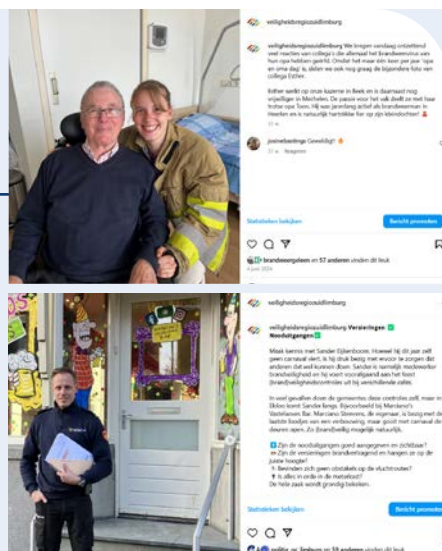

In 2024 begonnen we met de ontwikkeling van een nieuwe website voor Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Daarnaast maken we een speciale publiekswebsite, helemaal gericht op risico's en crisiscommunicatie. Hier vinden inwoners alles over de mogelijke gevaren in onze regio én wat je zelf kunt doen om goed voorbereid te zijn.

Tijdens incidenten wordt deze website de plek waar je alle belangrijke updates kunt lezen. En dat is nog niet alles: er komt ook een handige app. Met deze app kun je je locatie instellen en pushmeldingen ontvangen als er in jouw buurt iets aan de hand is. Zo blijf je altijd op de hoogte. De nieuwe website en app worden in het voorjaar van 2025 gelanceerd.

Volop aanwezig op de socials

Veiligheidsregio Zuid-Limburg is volop aanwezig op social media. Via onze corporate en kazerne kanalen (Facebook, X, Instagram, Youtube en LinkedIn) plaatsten we het afgelopen jaar ruim 3100 berichten. We gebruikten onze socials niet alleen om te vertellen over ons werk of voorlichting te geven over (brand)veiligheid, maar ook om burgers op de hoogte te houden van (het verloop van) incidenten. In het voorjaar van 2025 kun je deze informatie ook vinden op onze nieuwe website die eraan komt, én via de nieuwe app die we hebben ontwikkeld.

Brandweer Nederland komt in 2025 naar Zuid-Limburg!

Elk jaar vindt het BrandweerEvent plaats, waarvoor alle brandweerlieden van Nederland zijn uitgenodigd. Tijdens dit landelijke congres zijn er allerlei workshops, lezingen en demonstraties over een heleboel brandweertema's. In 2024 vond het BrandweerEvent plaats in Nijkerk. Tijdens deze editie werd bekendgemaakt dat Zuid-Limburg in het najaar van 2025 gastheer zal zijn van het BrandweerEvent. En daar zijn we heel trots op! Begin 2025 start een werkgroep met de invulling van het programma.

20 jaar Jeugdbrandweer Schinnen

Op zaterdag 14 september vierden we samen met de Jeugdbrandweer in Schinnen hun 20-jarig bestaan. Tijdens een open dag op de kazerne konden bezoekers een kijkje nemen in de wereld van de brandweer. De Jeugdbrandweer is een groep enthousiaste tieners uit heel Zuid-Limburg. Zij komen elke veertien dagen op zondag samen in de kazerne om kennis te maken met de kneepjes van het brandweervak. Het doel? Jongeren enthousiast maken voor het vak en misschien zelfs een toekomstige loopbaan bij de Brandweer Zuid-Limburg. Wist je dat veel van onze huidige brandweermensen ooit begonnen zijn bij de Jeugdbrandweer?

Tijdens de open dag konden bezoekers allerlei brandweervoertuigen bewonderen en spannende demonstraties zien. Niet alleen de Jeugdbrandweer uit Schinnen, maar ook 'collega's' van de jeugdbrandweer uit andere regio's lieten hun vaardigheden zien. Daarnaast was er een veiligheidsmarkt waar bezoekers handige tips kregen over brandveiligheid.

Demonstratie van een blusrobot

Veiligheidsregio Zuid-Limburg overweegt om een zogenoemde blusrobot aan te schaffen. De inzet van dit soort moderne middelen op plekken die voor brandweermensen te gevaarlijk zijn, kan ontzettend helpen bij een veilige hulpverlening. Om de inzet van zo'n blusrobot te testen, organiseerden we in 2024 een tweedaagse demonstratie waarbij diverse blusrobots werden getest in verschillende situaties. Zo werd gekeken hoe stabiel de communicatieverbinding is wanneer de robot een grot of ondergrondse parkeergarage ingaat. Ook werd de blusrobot getest in een natuurgebied.

Samen
veilig

rondom
Chemelot

“We vinden het belangrijk dat iedereen rondom Chemelot weet hoe we samen veilig kunnen blijven.”

Samen Veilig Rondom Chemelot

We vinden het belangrijk dat iedereen rondom Chemelot weet hoe we samen veilig kunnen blijven. Daarom vertelden we ook in 2024 op een duidelijke manier wat je zelf kunt doen, wat Chemelot doet om het terrein veilig te houden en wat wij als overheid doen om risico's te beperken.

We deelden deze informatie via onze campagne Samen Veilig Rondom Chemelot, op sociale media, via narrowcasting en in de media. Maar we deden meer. We gingen ook in gesprek met inwoners. Zo weten we wat er speelt en kunnen we onze boodschap daarop aanpassen. Samen werken we aan veiligheid! Als onderdeel van de campagne oefenden we het afgelopen jaar hoe je veilig binnenblijft tijdens een chemisch incident. We deden dit op een basisschool. Samen Veilig Rondom Chemelot is een samenwerking tussen Chemelot, Veiligheidsregio Zuid-Limburg, Provincie Limburg, Politie, Brandweer en de gemeenten Beek, Stein en Sittard-Geleen.

Nieuwe piketvoertuigen

Misschien heb je ze al zien rijden. Onze gloednieuwe piketvoertuigen. De piketfunctionarissen (denk aan onder andere de Officieren van Dienst en de voorlichters) staan 24/7 klaar om in actie te komen tijdens een incident. Sinds afgelopen zomer 'arriveren ze in stijl' in de Toyota RAV4. In juli werd het eerste nieuwe piketvoertuig in gebruik genomen. Inmiddels beschikken we over veertien RAV4's.

EMRIC viert feest in 2024!

2024 was een feestelijk jaar voor EMRIC, dat staat voor Euregio Maas-Rijn Incidentbestrijding en Crisisbeheersing. Al 50 jaar werken we samen in deze grensregio. 25 jaar geleden werd deze samenwerking intensiever en 10 jaar geleden is het samenwerkingsverband gesticht. Dat vierden we op 22 november met 200 hulpverleners uit Nederland, Duitsland en België tijdens een jubileumfeest in het MECC in Maastricht. Het feest draaide om netwerken en kennisdelen en er was een indrukwekkende tentoonstelling van bijna twintig hulpverleningsvoertuigen uit de hele Euregio.

In 2024 zijn er nieuwe afspraken gemaakt binnen EMRIC om de grensoverschrijdende hulpverlening juridisch nog beter te regelen. Ook werd er gewerkt aan een vervolg op het Marhetak-project. Dit project maakt het delen van informatie bij grote incidenten in de Euregio gemakkelijker. En dat Marhetak-project viel op: het werd finalist voor de Grenslandprijs, een prijs voor bijzondere samenwerkingen tussen Nederland en Duitsland. Nieuwsgierig? Bekijk de selectievideo!

Nieuwe kazerne Sittard Oost

Met de onthulling van het bouwbord gaven burgemeester Hans Verheijen van Sittard-Geleen en onze directeur Léon Houben in het voorjaar van 2024 het officiële startsein voor de bouw van de nieuwe kazerne aan de Broeksittarderweg. In september werd het hoogste punt bereikt. De nieuwe kazerne is de nieuwe thuishaven van de vrijwilligers van oude kazerne aan de Swentiboldstraat. Deze voldeed niet meer aan de eisen van deze tijd. We bouwden de nieuwe kazerne grotendeels van hout. Dat is beter voor het milieu dan beton of staal. Ook gaat bouwen met hout sneller. De wanden en vloeren zijn op maat gemaakt in een fabriek en op de bouwplaats in elkaar gezet. Dit zorgde voor een duurzamer en efficiënter bouwproces en voor minder overlast voor de buurt. De nieuwe kazerne werd op 14 februari 2025 officieel geopend.

Vakbekwaam worden en blijven

Ook in 2024 hebben we weer veel brandweerm medewerkers opgeleid via ons Centrum voor Vakmanschap (CVV), de regionale brandweerschool. Nieuwe collega's leerden de basis van het vak als manschap, chauffeur, voertuigbediener, verkenner of bevelvoerder. Ook volgden zo'n 30 collega's een speciaal MBO4-traject bij ons op locatie. We besteedden niet alleen aandacht aan nieuwe brandweertieten, maar ook aan het bijscholen van ons huidige team. Naast het vaste oefenprogramma voor onze beroepskrachten en vrijwilligers zetten we extra trainingen in. Zo houden we onze mensen scherp en goed voorbereid.

In 2023 lag de focus nog op de basisprincipes van brandbestrijding. In 2024 richtten we ons op een nieuwe landelijke visie op hulpverlening. Daar gaan we ook in 2025 nog mee door. Denk bijvoorbeeld aan het redden van mensen bij auto-ongelukken, het stabiliseren van voertuigen, of het omgaan met instortingen. Om dit veilig en realistisch te oefenen, hebben we geïnvesteerd in speciale middelen. We kochten en pasten een tankwagen aan om transportscenario's te simuleren. Ook hebben we een mobiele 'ingestorte woning' aangeschaft, zodat we op een veilige manier instortingen kunnen oefenen.

Realistisch oefenen met de instortingscontainer

Om goed voorbereid te zijn op echte noodgevallen, trainen onze collega's zo realistisch mogelijk. In 2024 schaften we daarvoor een nieuw hulpmiddel aan: de instortingscontainer. Dit is een speciale container waarin een ingestorte situatie wordt nagebootst. Bijvoorbeeld een auto die een huis is ingereden met een instorting als gevolg. De container is mobiel en kan naar verschillende locaties in onze regio worden gebracht. Zo kunnen we niet alleen op ons opleidingscentrum oefenen, maar ook op onze brandweerposten.

Vanaf 2025 werken we volgens de landelijke nieuwe visie op hulpverlening. Dit betekent dat we nóg beter voorbereid willen zijn op allerlei soorten incidenten. Een belangrijk onderdeel hiervan is het trainen van onze hulpverleners in zowel basisvaardigheden (met een tankautospuit) als in specialistische reddingsacties (met een hulpverleningseenheid). Voor zulke trainingen is een instortingsscenario ideaal.

De eerste trainingen met de instortingscontainer zijn het afgelopen jaar al gehouden en de reacties zijn positief. Onze hulpverleners ervaren de trainingen als realistisch en leerzaam. Tijdens het oefenen kwamen we er zelfs achter dat we de container op nog meer manieren kunnen inzetten dan we vooraf hadden gedacht. Dit maakt hem niet alleen nu, maar ook in de toekomst een waardevol hulpmiddel.

Samen werken aan brandveiligheid

Brandveilig Leven staat voor samen werken aan brandveiligheid. Dat doen alle medewerkers (ambassadeurs) van onze organisatie en met name de Brandveilig Leven ondersteuners, samen met de inwoners van Zuid-Limburg. Brandveilig Leven betekent samen zorgen voor minder branden. Wij helpen inwoners om brand te voorkomen en vertellen wat ze moeten doen als het toch mis gaat: alarmeren, vluchten en eventueel blussen.

In 2024 bezochten we 24 scholen om kinderen en jongeren bewust te maken van brandveiligheid. Ook organiseerden we zo'n 20 informatiebijeenkomsten, bijvoorbeeld met ouderenbonden en verenigingen van eigenaren. Daarnaast stonden we 20 keer op evenementen zoals braderieën, burecontactdagen en de Inkom in Maastricht en gaven diverse malen voorlichting na brand bij wooncorporaties en zorginstellingen.

Het afgelopen jaar besteedden we extra aandacht aan de veiligheid van oplaadbare apparaten, zoals telefoons, elektrische fietsen en scootmobielen. We maakten een folder en een korte video. Samen met de gemeenten deelden we deze op gemeentehuizen, met verenigingen, bij bijeenkomsten en via social media.

Hoofdstuk 3

Crisisbeheersing & Rampenbestrijding

We werken elke dag hard aan de veiligheid in onze regio. Een van de belangrijkste taken van het onderdeel Crisisbeheersing & Rampenbestrijding is ervoor zorgen dat we goed voorbereid zijn op rampen en crises. Dit doen we door onder andere te bekijken welke risico's er in onze omgeving zijn. Daarnaast zorgen we ervoor dat de functionarissen die tijdens een incident worden ingezet, goed op hun taak zijn voorbereid door middel van opleidingen en diverse jaarlijkse oefeningen.

Soms zijn er incidenten, waar meerdere soorten hulpdiensten met elkaar moeten samenwerken. Dan kan er sprake zijn van een GRIP-situatie. GRIP betekent **Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure**. Dit is een systeem dat we gebruiken om rampen en grote incidenten goed te bestrijden. Hoe groter het incident, hoe meer mensen en organisaties moeten samenwerken.

Er zijn verschillende GRIP-niveaus:

Grip 1 Er is een incident op één plek, bijvoorbeeld een brand. De verschillende hulpdiensten werken samen om dit snel op te lossen.

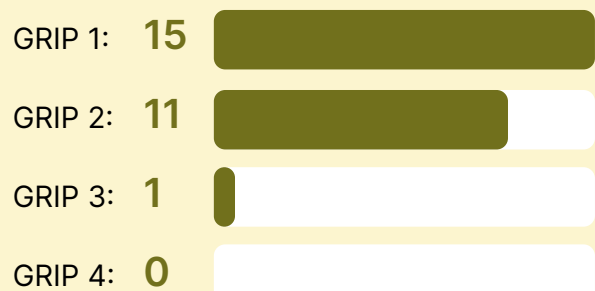
Grip 2 Het incident heeft gevolgen buiten de directe omgeving en er is meer coördinatie nodig, zoals bij een grote brand met veel rook.

Grip 3 Het incident heeft gevolgen voor een hele gemeente. Er moeten bestuurlijke beslissingen genomen worden.

Grip 4 Het incident raakt meerdere gemeenten. Er wordt regionaal samengewerkt.

In 2024 waren er **27** GRIP-situaties in onze veiligheidsregio.

Daarvan werden **26** leerrapportages gemaakt.

Incident met de overlaatsdam in Maastricht

Meteen bij de start van 2024, op woensdagmiddag 3 januari, raakte de overlaatsdam aan de Stuwweg in Maastricht beschadigd. Een deel van de overlaat kwam los door de kracht van het (hoogstaande) water en spoelde weg. De bewoners van een paar nabijgelegen woonboten moesten uit voorzorg hun woning verlaten.

In de nacht van 4 januari raakte een van deze woonboten los en dreef tegen een nabijgelegen brug waarbij deze beschadigd raakte.

In de dagen daarna werkten de hulpdiensten samen met Defensie en Rijkswaterstaat hard aan herstelplannen voor het gebied rondom de overlaatsdam. Er werd een tijdelijke dam aangelegd en er werd gewerkt aan het herstel van de overlaatsdam. Daarvoor werden onder andere twee helikopters van het Defensie Helikopter Commando (Chinooks) ingezet, die netten met stenen aanvoerden om de dam weer dicht te maken.

Op 9 januari was er bij de beschadigde overlaatsdam geen sprake meer van een acute noodsituatie en werd de GRIP-situatie beëindigd.

Trainen & oefenen

De Opleiding Crisisbeheersing en Rampenbestrijding

Dit is een basisopleiding voor alle nieuwe GRIP-functionarissen.

Om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op een incident worden er regelmatig nieuwe functionarissen opgeleid en wordt er gedurende het jaar diverse keren geoefend. Dit gebeurde het afgelopen jaar onder andere doormiddel van:

GRIP workshopdagen

Tijdens deze bijeenkomsten lag de focus op extreem geweld.

CoPI (Commando Plaats Incident) trainingen

Aan de hand van een scenario werd door de CoPI-functionarissen een incident geoefend. Het afgelopen jaar was dat een spoorwegincident en een incident in de Koning Willem-Alexandertunnel in Maastricht.

ROT/BT-(Regionaal Operationeel Team/Beleidsteam) oefeningen

ROT/BT-(Regionaal Operationeel Team/Beleidsteam) oefeningen. In oktober en november werden er op het MCC in Maastricht vier oefendagen georganiseerd. Aan de hand van een realistisch scenario beoefenden de crisisfunctionarissen ditmaal een grootschalig incident met hoogwater.

Tabletop oefening op JFC Brunssum (een van de drie operationele hoofdkwartieren van de NAVO)

Tijdens deze oefening beken we de samenwerking met de crisisorganisatie van Defensie. Op die manier leerden we elkaars optreden en aanpak beter kennen. Bij deze oefening was er speciale aandacht voor de samenwerking en de bijzonderheden die er zijn bij een incident op een militaire locatie.

De Burgemeestersgame

(Loco)burgemeesters uit onze regio deden mee aan een interactieve game. Ze kregen digitale scenario's met dilemma's voorgeschoteld. Na afloop bespraken ze samen en onder begeleiding hoe ze beslissingen hadden genomen en wat het effect daarvan was.

Vluchtelingenopvang blijft nodig

De afgelopen jaren stonden we voor grote uitdagingen. Naast plotselinge rampen zoals branden of overstromingen, kregen we steeds meer te maken met langdurige crises. Denk aan de COVID-19-pandemie, de watersnood in 2021, en de opvang van vluchtelingen. Ook in 2024 hebben we alles op alles gezet om hulp te bieden, samen met gemeenten en andere partners.

Wereldwijd zijn er miljoenen mensen op de vlucht door oorlogen, geweld en natuurrampen. Dit geldt voor Oekraïners die hun land ontvluchten vanwege de oorlog, maar ook voor mensen uit Syrië, Jemen en Afghanistan. In Nederland zagen we de druk op opvanglocaties toenemen. Daarom bleef de Veiligheidsregio Zuid-Limburg zich inzetten voor veilige, tijdelijke opvangplekken.

Wat gebeurde er in 2024?

Stein (Vivaldi):

De CNO (Crisisnoodopvang)-locatie in Stein werd tijdelijk gesloten voor verbouwing. De bewoners verhuisden naar Simpelveld. In 2025 opent de vernieuwde locatie met **72 bedden**.

Maastricht ('t LAB):

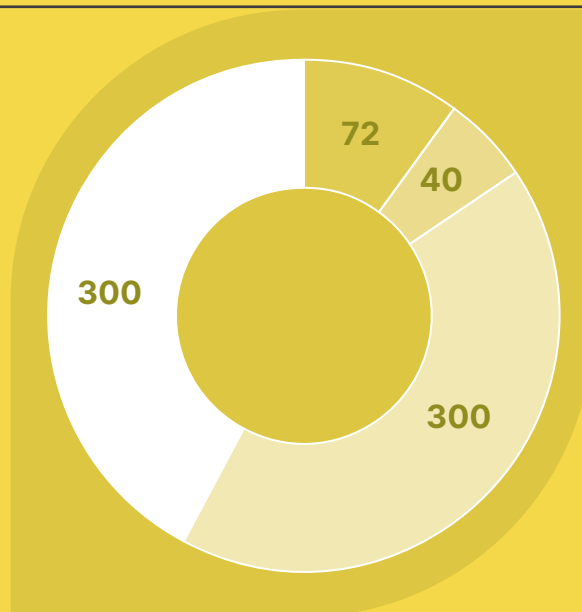
Hier boden we opvang aan **40 mensen**. Deze locatie sloot op 8 januari 2025 en de bewoners gaan naar andere plekken.

Voerendaal (Ubachsberg):

Vanaf januari 2024 werden **300 mensen** opgevangen in een CNO aan de Bergseweg.

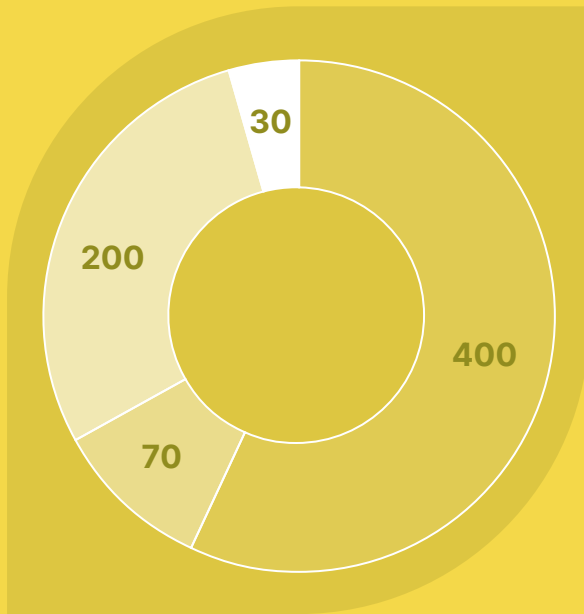
Simpelveld (Nijswillerweg):

In oktober 2024 opende een TGO (Tijdelijke Gemeentelijke Opvang) met plek voor **300 mensen**. De tijdelijke opvang blijft twee jaar en zal in oktober 2026 haar deuren weer sluiten.

Opvang voor Oekraïners

De oorlog in Oekraïne blijft zorgen voor een grote stroom vluchtelingen. In Zuid-Limburg hebben de zestien gemeenten samen met Veiligheidsregio Zuid-Limburg intensief samengewerkt om deze vluchtelingen een warm welkom en de nodige ondersteuning te bieden. In Zuid-Limburg zijn momenteel de volgende opvanglocaties actief:

Maastricht (Overmaze):

In deze CNO verblijven **400 Oekraïense vluchtelingen** tot september 2025.

Valkenburg (Hotel Vue):

Hier wordt tot maart 2025 opvang geboden aan **70 mensen**.

Kerkrade (Hammolenweg):

Vanaf februari 2024 is hier plek voor **200 Oekraïners**. Deze locatie blijft open tot 2026.

Bingelrade (De Zeveneik):

Een oude basisschool wordt omgebouwd tot opvang voor **30 mensen**.

Vooruitblik op 2025

Veiligheidsregio Zuid-Limburg blijft zich ook in 2025 inzetten voor nieuwe crisisnoodopvanglocaties in Zuid-Limburg, evenals voor de coördinatie van de te realiseren opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne.

De wereldwijde situatie blijft zorgwekkend, met oorlogen en natuurrampen die mensen dwingen hun thuis te verlaten. We werken aan nieuwe opvanglocaties en blijven ervoor zorgen dat bestaande plekken goed functioneren.

Hoofdstuk 4

Brandweertzorg

Bij de brandweer zetten we ons elke dag in voor jouw veiligheid. Dat doen we op verschillende manieren. Natuurlijk bestrijden we branden en komen we in actie om mens en dier te redden bij ongelukken. Maar daar stopt het niet. We helpen ook om branden te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken. Daarnaast geven we advies aan overheden en organisaties over brandveiligheid. En als er een crisis of ramp is, staan we klaar om deze te beheersen en aan te pakken.

Cijfers

Beroeps **199**

Vrijwillig **498**

Kazernes **26**

Totaal

4.702

OMS (Openbaar Meldsysteem)

74

Brand gebouw

299

Brand natuur

3

Brand auto

291

Brand buiten

369

Aantal incidenten waarvoor de brandweer is gealarmeerd

Technische hulpverlening

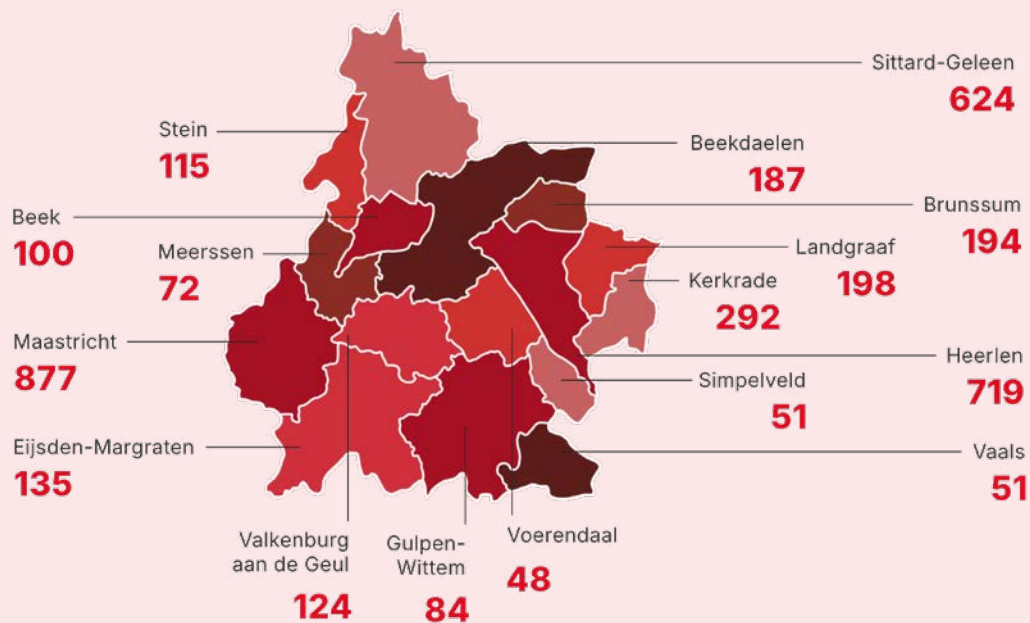
919

Dienstverlening
(o.a. stankoverlast, reinigen
wegdek, stormschade
en wateroverlast)

2.747

Aantal incidenten waarvoor de brandweer ter plaatse is geweest per gemeente

Meldkamer Brandweer

Op de Meldkamer Brandweer werken centralisten van Brandweer Zuid-Limburg en Brandweer Limburg-Noord (Veiligheidsregio Limburg-Noord) nauw samen met de politie en ambulancedienst.

Er werken zeventien centralisten, vijf combi-centralisten, zes calamiteitencoördinatoren, één coördinator meldkamer en één teamleider meldkamer. Samen verwerkten zij het afgelopen jaar **7.190** 112-telefoontjes. Tijdens een incident bellen vaak meerdere mensen met de meldkamer.

Controles, inspecties en adviezen

Ons team Risicobeheersing richt zich op drie taakvelden: Omgevingsveiligheid, Brandveilig Leven en Brandveiligheid. Omgevingsveiligheid kijkt naar hoe veilig een omgeving is. Met name op het gebied van industriële en ruimtelijke veiligheid. Brandveilig Leven wil dat mensen zich bewust worden van risico's en het richt zich op het veranderen van gedrag met betrekking tot (brand)veiligheid. Brandveiligheid kijkt naar waar brand kan ontstaan, onderzoekt wat de risico's zijn, en geeft advies over hoe je maatregelen om die risico's te verkleinen het beste kunt inzetten.

Het afgelopen jaar voerde Risicobeheersing 28 BRZO-inspecties uit. Dit zijn inspecties bij bedrijven waar veel met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt. Er werden 379 handhavingsadviezen, 24 adviezen op het gebied van veiligheid ruimtelijke ordening en 1010 vergunningen uitgebracht en er werden 192 evenementenvergunningen en 62 activiteiten op het gebied van Brandveilig Leven afgehandeld.

Inspectie BRZO	28
Handhavingsadvies	379
Advies ruimtelijke ordening	24
Vergunningen uitgebracht	1.010
Vergunningen evenementen	92
Activiteiten op gebied van Brandveilig Leven	62

Leren van Branden – Team Brandonderzoek

Bij een brand willen we niet alleen blussen, maar er ook van leren. Ons Team Brandonderzoek (TBO) onderzoekt wat de oorzaak van een brand was, hoe het vuur zich heeft verspreid en of preventieve maatregelen goed werkten. Met deze informatie verbeteren we onze aanpak en geven we betere voorlichting aan inwoners.

“Ons Team Brandonderzoek (TBO) onderzoekt wat de oorzaak van een brand was, hoe het vuur zich heeft verspreid en of preventieve maatregelen goed werkten.”

TBO komt niet bij elke brand ter plaatse. In 2024 werden ze **36** keer ingezet. De uitkomsten van deze onderzoeken hebben ze gedeeld met de betrokken teams, zoals de brandweermensen die de brand hebben bestreden of onze experts op het gebied van brandveiligheid. Waar nodig deelden ze de bevindingen ook met anderen binnen onze organisatie.

Door dit onderzoek zien we patronen en trends. Deze gebruiken we om onze lessen en trainingen te verbeteren. Zo zorgen we ervoor dat onze brandweer steeds veiliger en slimmer kan optreden.

Colofon

Dit is een uitgave van Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Tekst & redactie: Communicatie Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Foto's en video's: Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Vormgeving & productie: Aviso

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Bezoekadres

Kazerne Sittard West
Zürichstraat 10
6135 LP Sittard

Postadres

Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Postbus 35
6269 ZG Margraten

t 088 - 450 74 50
e
i